

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет комп'ютерних наук
Кафедра дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ

Спеціальність 022 «Дизайн»
Спеціалізація 022.01 «Графічний дизайн»
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан факультету комп'ютерних наук

Начальник НМВ

Тригуб О.Л.

Одробінський Ю.В.

Одробінський Ю.В.

Одробінський Ю.В.

Бойко А.П.

Шкірчак С.І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Історія мистецтв	
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»	
Спеціальність	022 «Дизайн»	
Спеціалізація	022.01 «Графічний дизайн»	
Освітня програма	Графічний дизайн і реклама	
Рівень вищої освіти	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2024/2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	1	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – лабораторні – годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Денна форма	Заочна форма
	30	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	33%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	–	
Форма підсумкового контролю	іспит	

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування знань щодо естетичних поглядів, художніх традицій найбільш значних цивілізацій і держав в історії людства, історичного розвитку архітектури, скульптури, живопису, їхніх стильових особливостей.

Завдання:

- ознайомлення з мистецтвознавчою термінологією;
- аналіз художніх особливостей, стильових ознак творів образотворчого мистецтва й архітектури;
- аналіз розвитку історії людства та світового мистецтва, їхнього взаємозв'язку;
- визначення стилів, технік та жанрів творів мистецтва.

Взаємозв'язки з іншими дисциплінами

Пореквізити:

є базою для вивчення дисциплін: «Історія дизайну», «Живопис», «Рисунок і скетчинг», «Композиція та проєктна графіка», «Шрифти».

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти отримує:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
- ПРН 13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма:

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Витоки мистецтва. Первісне мистецтво	2	—	4
2	Мистецтво Месопотамії, Давнього Єгипту	2	—	4
3	Крито-мікенське мистецтво. Греко-римська античність: мистецтво Давньої Греції	2	—	4
4	Греко-римська античність: мистецтво Давнього Риму	2	—	4
5	Мистецтво Візантії	2	—	4
6	Середньовічне мистецтво Західної Європи. Романський стиль	2	—	4
7	Середньовічне мистецтво Західної Європи. Епоха готики	2	—	4
8	Мистецтво італійського Відродження (Ренесансу)	2	—	4
9	Мистецтво Північного	2	—	4

	Відродження			
10	Європейське мистецтво XVII століття	2	—	4
11	Європейське мистецтво XVIII століття	2	—	4
12	Європейське мистецтво I половини XIX століття	2	—	4
13	Європейське мистецтво II половини XIX століття	2	—	4
14	Європейське мистецтво I половини XX століття	2	—	4
15	Мистецтво II половини XX століття	2	—	4
	Разом за 1 семестр	30	—	60
	Всього за курсом	30	—	60

4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Лекція 1. Витоки мистецтва. Первісне мистецтво Мистецтво як специфічний спосіб пізнання і перетворення дійсності. Основні теорії походження мистецтва. Види мистецтва. Об'ємно-просторові: архітектура, скульптура; площинні: живопис, графіка. Поняття стилю в мистецтві. Стиль епохи, художнього напрямку, окремого твору. Індивідуальний авторський стиль. Мистецтво первісного суспільства. «Віллендорфська Венера». Палеолітичний наскельний живопис, печерний комплекс Ласко, печера Альтаміра.
2	Лекція 2. Мистецтво Месопотамії, Давнього Єгипту Мистецтво Шумеру, Аккаду, Вавилону, Ассирії, Ура. Архітектура. Архітектурно-планувальне вирішення міст. Скульптура. Історична роль Давнього Єгипту в розвитку мистецтва. Хронологія Давнього Єгипту. Видатні єгипетські фараони. Повний офіційний протокол Єгипетського царя. Світоглядні основи мистецтва, роль міфологічної символіки. Боги Давнього Єгипту. Додинастичний період. Давнє царство. Поховальні споруди. Рельєфи і розписи. Скульптурний портрет. Середнє і Нове царство. Культова архітектура (храми в Карнаку та Луксорі, заупокійний храм цариці Хатшепсут). Долина Царів. Живопис давньоєгипетських святилищ. Мистецтво часу Ехнатона (мистецтво Амарни). Релігійна реформа та її вплив на розвиток мистецтва. Мистецтво пізнього періоду. Скульний храм Рамзеса II в Абу-Сімбелі (Нубія). Македонське та Птолемеєве панування. Елліністична епоха. Фаюмський портрет.
3	Лекція 3. Крито-мікенське мистецтво. Греко-римська античність: мистецтво Давньої Греції

	Культура Давньої Греції епохи бронзи, її географічні варіанти: мінойська (о. Крит), елладська (материкова Греція); кікладська (острови Егейського моря). Архітектура і монументальний живопис о. Крит. Кносський палац – лабіринт. Живопис. Споруди Мікен та інших міст материкової Греції. Періодизація мистецтва античної Греції. Естетичні засади мистецтва та архітектури Давньої Греції, вплив на її формування давньогрецької міфології. Мистецтво грецької архаїки. Формування грецької ордерної системи. Храми архаїчної Греції. Формування типів чоловічої та жіночої скульптури. Постаті куросів та кор. Мистецтво грецької класики. Ансамбль Афінівського Акрополя. Скульптор, архітектор, містобудівник Фідій. Скульптори Мірон, Поліклет. Мистецтво еллінізму. Архітектура. Скульптура. Давньогрецькі колонії Північного Надчорномор'я. Ольвія.
4	Лекція 4. Греко-римська античність: мистецтво Давнього Риму Вплив мистецтва Давньої Греції на давньоримську художню культуру. Спільні та відмінні риси. Періодизація мистецтва античного Риму. Епоха етрусків. Республіканський Рим. Сільові ознаки архітектури. Скульптура. Мистецтво епохи імператорського Риму. Головні архітектурні споруди. Колізей. Нові архітектурні конструкції. Пантеон. Римські форуми. Тріумфальні арки. Акведуки. Терми. Скульптурний портрет. Живопис.
5	Лекція 5. Мистецтво Візантії Вплив світоглядних засад християнства на формування канонів мистецтва Візантії. Виникнення нових видів художньої творчості, нових технік. Формування архітектурного образу християнського храму. Особливості його планувального і конструктивного вирішення, декорування інтер'єру та екстер'єру. Храми Равенни. Конструктивні особливості храму Св. Софії в Константинополі. Канон і символіка візантійського живопису. Ікона. Монументальний живопис. Мозаїка храмів Равенни. Живопис доби іконоборства. Розквіт живопису часу Македонського відродження. Особливості візантійського живопису останніх століть існування держави. Мініатюра.
6	Лекція 6. Середньовічне мистецтво Західної Європи. Романський стиль Світоглядні засади мистецтва країн Західної Європи епохи Середньовіччя. Посилення впливу католицької церкви на розвиток культури. Періодизація мистецтва Середньовіччя. Дороманський період. Мистецтва часу великого переселення народів. Мистецтво Каролінгів. Романська архітектура, її стильові ознаки. Собори, монастирі Франції. Архітектура Німеччини. Культові споруди італійських міст. Синтез архітектури і скульптури. Особливості скульптурного оздоблення в екстер'єрі храмів. Книжкова мініатюра.
7	Лекція 7. Середньовічне мистецтво Західної Європи. Епоха готики Готичний стиль в архітектурі. Конструкція і образ храму. Франція. Головні культові споруди. Собор Паризької Богоматері – приклад ранньої готики. Реймський і Ам'єнський собори – приклад розвиненої готики. Скульптурні зображення в храмовому декорі. Головні сюжети. Художні особливості. Вітражі та їх роль в соборі. Вітражі Шартрського собору. Особливості готики в Німеччині. Собор у Страсбурзі. Собор у Наумбурзі. Собор в Ульмі. Кельнський собор. Архітектура, скульптура. Особливості готики в Англії. Собори в Солсбері, Ілі. Королівська Капелла в Кембриджі. Скульптура, вітражі. Готичне

	мистецтво Іспанії. Готичне мистецтво Італії. Собор у Мілані. Готичні собори Праги (собор св. Віта), Кракова (Маріацький костел). Скульптура, живопис.
8	Лекція 8. Мистецтво італійського Відродження (Ренесансу) Епоха Ренесансу: формування нових світоглядних орієнтирів. Періодизація італійського мистецтва доби Відродження. Проторенесанс. Втілення гуманістичних ідеалів епохи в монументальному живописі. Джотто. Раннє Відродження. Нові форми в архітектурі. Філіппо Брунеллескі. Скульптура. Лука делла Робіа, Лоренцо Гіберті, Донателло. Живопис. Мазаччо, Мантенья, Боттічеллі. Особливості флорентійської художньої школи. Мистецтво Високого Відродження. Архітектура. Скульптура і живопис видатних представників флорентійської школи. Скульптор Верроккйо. Діяльність Леонардо да Вінчі. Твори Рафаеля Санті. Скульптура і живопис Мікеланджело Буонарроті. Живопис представників венеціанської школи. Твори Тіціана, Джорджоне.
9	Лекція 9. Мистецтво Північного Відродження Особливості мистецтва епохи Відродження в країнах Північної Європи XV ст. Нідерланди. Алегорична мова творів І.Босха і П.Брейгеля. Жанрові особливості живопису. Німеччина: пейзаж, інтер'єр, портрет у творчості художників. Лукас Кранах Старший, релігійні та міфологічні сюжети його живописних творів. XVI ст. Живопис: творчість братів Хуберта і Яна Ван Ейків. Розвиток гравюри: графіка в творчості А.Дюрера. Портрет у творчості Г.Гольбейна Молодшого.
10	Лекція 10. Європейське мистецтво XVII століття Передумови формування стилю «бароко». Нові принципи планувального вирішення і декорування архітектурного ансамблю. Синтез різних видів мистецтва як основа нового художнього стилю. Створення національних художніх шкіл. Пріоритетність видів мистецтва. Нові жанри. Італія: творчість Л.Берніні (архітектура, скульптура). Фландрія: творчість П.П.Рубенса (живопис: релігійна та міфологічна тематика, портрети). Портрети Ван Дейка. Натюрморти в мистецтві Фландрії. Голландія: розвиток натюрморту, пейзажу, жанрової картини. «Малі» голландці. Твори Вермеєра Делфтського. Портрети Ф.Хальса. Творчість Рембрандта. Іспанія: твори Д.Веласкеса. Портрет – головний жанр творчості художника. Франція: архітектура Парижу. Версаль. Особливості планувальної схеми регулярного парку. Розвиток головних жанрів живопису. Творчість Н.Пуссена.
11	Лекція 11. Європейське мистецтво XVIII століття Західноєвропейське мистецтво наприкінці 17 ст. – першої чверті 18 ст. Передумови формування класицизму у Франції. Архітектура. Поєднання двох великих стилів. Стиль «рококо». Творчість А.Ватто. Філософсько-естетичні ідеали Просвітництва і формування класицизму як мистецького стилю. Появи Академій мистецтв в Парижі, Лондоні. Відображення античних традицій в архітектурі громадських будівель Франції, Англії. Творчість представників французького класицизму у скульптурі та живописі. Творчість Ж.Л.Давіда. Пейзажний живопис. Творчість англійських митців Т.Гейнсборо і Д.Рейнольдса. У.Хогарта. Мистецтво 2 половини 18 ст. Класицизм. Історичний жанр. Портретний живопис. Творчість українських художників: Д.Левицький,

	В.Боровиковський. Скульптура класицизму.
12	Лекція 12. Європейське мистецтво I половини XIX століття Мистецтво Франції початку XIX ст. Стиль «ампір»: архітектура, живопис. Романтизм у французькому мистецтві. Творчість Т.Жеріко, Е.Делакруа. Мистецтво Іспанії. Портретний і станковий живопис. Творчість Ф.Гойї. Реалістичні тенденції в образотворчому мистецтві: К.Коро, Ж.Мілле, Г.Курбе, О.Дом'є. Пленерний живопис. Барбізонська школа.
13	Лекція 13. Європейське мистецтво II половини XIX століття Вплив науково-технічного прогресу на архітектурні прийоми в конструкціях Франції й Англії. Формування нового світогляду в живописі. Передумови формування імпресіонізму. Імпресіонізм. Його характерні риси. Творчість Е.Мане. Творчість К.Моне, О.Ренуара, Е.Дега, А.Тулуз-Лотрека. Англійський живопис. Творчість прерафаелітів. Постімпресіонізм: творчість П.Гогена, П.Сезанна, В.Ван Гога.
14	Лекція 14. Європейське мистецтво I половини XX століття Стиль «модерн» в архітектурі кінця XIX – початку XX ст.: конструктивні особливості, декоративні елементи. Головні споруди, видатні архітектори. Творчість А.Гауді. Відродження фрескового живопису та мозаїчного декору. Творчість А.Мухи, Г.Клімта. Майстри афіши – Т.Лотрек. Скульптурні роботи О.Родена. Творчість А.Майоля, А.Бурделя. Роботи ювеліра та дизайнера Р.Лаліка. Розквіт книжкової та журнальної графіки. Авангардні течії в мистецтві: експресіонізм, кубізм, футуризм, супрематизм, абстракціонізм, примітивізм. Творчість П.Пікассо, А.Матісса, Е.Мунка, К.Малевича. Авангардні течії в мистецтві України (О.Богомазова, В.Єрмілов, Д.Бурлюк та творча група «Гілея», О.Екстер, В.Максимович). Пошуки образної мови у стилях минулого (Ф.Кричевський, Є.Сагайдачний). Портрети А.Петрицького. Школа М.Бойчука. Історичні передумови формування західноєвропейського мистецтва напередодні II Світової війни. Творчість Р.Гуттузо, Дж.Манцу. Сюрреалістичний живопис: Р.Магрітт, С.Далі.
15	Лекція 15. Мистецтво II половини XX століття Постмодернізм у мистецтві. Неоавангардистські напрями: поп-арт, деконструктивізм, хай-тек, оп-арт, гіперреалізм. Мистецтво США кінця XX ст. Нові синтетичні форми в мистецтві: інсталяція, відео-арт, фотомистецтво, боді-арт. Концептуальне мистецтво. Перформанс.

4.2. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота №1. Підготувати письмову доповідь / презентацію на тему «Стиль в мистецтві».

Самостійна робота №2. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво Стародавнього Єгипту. Архітектура Давнього царства.
- Мистецтво Стародавнього Єгипту. Скульптура Давнього царства.
- Мистецтво Стародавнього Єгипту. Мистецтво Середнього царства. Архітектура, скульптура.

- Мистецтво Стародавнього Єгипту. Нове царство. Архітектура, скульптура.
- Мистецтво Стародавнього Єгипту часу фараона Ехнатона.
- Мистецтво Стародавнього Єгипту пізнього часу.
- Цивілізація Месопотамії: розвиток мистецтва.
- Розвиток мистецтва Вавилону.

Самостійна робота №3. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво крито-мікенської епохи.
- Мистецтво грецької архаїки. Архітектура. Формування ордерної системи. Скульптура.
- Мистецтво Греції класичного періоду. Архітектура. Скульптура.
- Мистецтво елліністичного періоду. Архітектура. Скульптура.
- Мистецтво давньогрецьких колоній Північного Надчорномор'я. Ольвія.

Самостійна робота №4. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво етрусків.
- Мистецтво республіканського Риму. Архітектура. Скульптура.
- Мистецтво епохи імператорського Риму. Головні архітектурні споруди.
- Скульптура і живопис імператорського Риму.

Самостійна робота №5. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво Візантії. Архітектура.
- Мистецтво Візантії. Монументальний живопис. Ікона. Канон і символіка.
- Вплив Візантії на формування мистецтва Київської Русі. Архітектура Києва XI-XII ст.
- Вплив Візантії на формування мистецтва Київської Русі. Монументальний живопис. Іконопис.
- Мистецтво України-Русі XIV – першої половини XVI ст. Архітектура замків і фортець.

Самостійна робота №6. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Романське мистецтво. Архітектура Франції.
- Романське мистецтво. Архітектура Німеччини.
- Романське мистецтво. Архітектура Італії.

Самостійна робота №7. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Готична архітектура Франції.
- Готична архітектура Німеччини.
- Готична архітектура Англії.
- Готична архітектура Іспанії.
- Готична архітектура Східної Європи.

Самостійна робота №8. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво італійського Відродження. Проторенесанс.
- Мистецтво італійського Відродження. Раннє Відродження.
- Мистецтво Високого Відродження.
- Живопис венеціанської школи.
- Нідерланди XV ст. Живопис.
- Північне Відродження в Німеччині.
- Мистецтво Європи XVI ст. Розвиток гравюри. Портретний живопис.
- Культова архітектура Львова епохи Відродження.

Самостійна робота №9. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Мистецтво бароко. Італія. Архітектура і скульптура. Творчість провідних майстрів.
- Мистецтво бароко. Творчість живописців Фландрії.
- Мистецтво бароко. Творчість живописців Голландії.
- Мистецтво бароко. Творчість живописців Іспанії.
- Мистецтво бароко. Архітектура Франції.
- Французький живопис епохи бароко.
- Стильові ознаки українського мистецтва бароко.
- Бароко в архітектурі Києва.
- Майстри Києво-Печерської Лаври.
- Англійський портретний і пейзажний живопис XVIII ст.
- Ідеали Просвітництва та їх відображення в мистецтві Франції.
- Стиль «рококо». Творчість А.Ватто.

Самостійна робота №10. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Портретний і станковий живопис XIX ст. Творчість Ф.Гойї.
- Архітектура Франції стилю «ампір».
- Романтизм у французькому мистецтві. Творчість видатних представників.
- Живопис Франції доби класицизму.
- Архітектура Франції доби класицизму.
- Реалістичні тенденції в живописі. Барбізонська школа.

Самостійна робота №11. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Творчість А.Гауді.
- Творчість А.Мухи.
- Творчість Г.Клімта.
- Модерн в архітектурі України. Творчість архітектора В.Городецького.
- Модерн в українському мистецтві кінця XIX – початку XX ст. М.Жук, В.Максимович, Г.Нарбут.
- Імпресіонізм. Його характерні риси. Творчість головних представників.

- Англійський живопис. Творчість прерафаелітів.
- Постімпресіонізм. Творчість головних представників.

Самостійна робота №12. Підготувати письмову доповідь / презентацію на одну з тем за вибором:

- Художні течії в європейському мистецтві початку XX ст. Експресіонізм.
- Художні течії в європейському мистецтві початку XX ст. Кубізм.
- Художні течії в європейському мистецтві початку XX ст. Абстракціонізм.
- Школа М.Бойчука.
- Творчість Ф.Кричевського.
- Сюрреалізм в європейському мистецтві середини XX ст.
- Творчість Т.Яблонської.

4.3. Забезпечення освітнього процесу

Лекційні заняття проводяться в аудиторії, оснащений проєктором та персональним комп'ютером з підключенням до Інтернет для візуального супроводження, демонстрації презентацій, комунікації та опитувань.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Іспит

У кінці семестру передбачений іспит, що проводиться у формі тестування. Тест складається з 40 питань, в яких по 3 варіанти відповіді (1 бал за кожну правильну відповідь).

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Напрями авангардизму (фовізм, кубізм, футуризм, експресіонізм, абстракціонізм, сюрреалізм та ін.). Їх характеристика та представники.
2. Архітектура Англії готичної доби.
3. Архітектура Візантії. Собор Св. Софії в Константинополі. Храми Равенни.
4. Готична архітектура. Конструкція та образ храму.
5. Архітектура імператорського Риму. Колізей. Пантеон.
6. Готична архітектура Німеччини.
7. Архітектура Німеччини романського стилю.
8. Архітектура Франції 17 ст. Характерні особливості та представники.
9. Архітектура Франції доби класицизму (18 ст.).
10. Архітектура Франції зрілої готики. Собор в Реймсі.
11. Архітектура Франції ранньої готики. Собор Паризької Богоматері.
12. Архітектура Франції романського стилю.
13. Архітектура Франції стилю «ампір».
14. Архітектура і скульптура ансамблю Афінського Акрополя.
15. Бароко в архітектурі Києва.
16. Бароко в Італії 17 ст. Архітектура. Скульптура.
17. Види та жанри образотворчого мистецтва.
18. Високе Відродження в Італії. Живопис.
19. Демократичні тенденції в розвитку англійського пейзажу 19 ст.
20. Дюссельдорфська школа та розвиток жанрового живопису 19 ст. в мистецтві Німеччини.

- 21.Європейський живопис кінця 19 ст. Постімпресіонізм. П.Сезанн.
- 22.Живопис Іспанії 19 ст. Творчість Ф.Гойї.
- 23.Живопис Німеччини 17 ст.
- 24.Живопис романського стилю. Мініатюра.
- 25.Живопис Франції 18 ст. доби класицизму. Ж.Л.Давид.
- 26.Живопис Франції середини 19 ст. Барбізонська школа пейзажистів. К.Коро.
- 27.Монументальний живопис Візантії: мозаїки, фрески. Іконопис у візантійському мистецтві.
- 28.Імпресіонізм у французькому живописі.
- 29.Мистецтво крито-мікенської культури.
- 30.Мистецтво античного Риму. Етруська доба.
- 31.Мистецтво античного Риму. Монументальний живопис. Портретний живопис. Скульптура.
- 32.Мистецтво античної Греції періоду архаїки. Ордерна система. Скульптура. Вазопис.
- 33.Мистецтво античної Греції періоду еллінізму. Архітектура. Скульптура. Живопис.
- 34.Мистецтво античної Греції класичного періоду. Архітектура. Скульптура. Вазопис.
- 35.Мистецтво Високого Відродження Італії. Архітектура. Скульптура. Живопис.
- 36.Мистецтво Західної Європи дороманської доби.
- 37.Мистецтво італійського Відродження. Проторенесанс.
- 38.Мистецтво Нідерландів 15-16 ст.
- 39.Мистецтво Німеччини 15-16 ст.
- 40.Мистецтво раннього Відродження. Архітектура. Скульптура. Живопис.
- 41.Мистецтво Давнього Єгипту пізнього періоду.
- 42.Мистецтво Давнього Єгипту часу фараона Ехнатона (Амарнський період).
- 43.Мистецтво Давнього Єгипту. Архітектура та скульптура Давнього царства.
- 44.Мистецтво Давнього Єгипту. Мистецтво Середнього царства. Архітектура, скульптура.
- 45.Мистецтво Давнього Єгипту. Нове царство. Архітектура, скульптура.
- 46.Модерн в архітектурі України. Творчість архітектора В.Городецького.
- 47.Стиль «модерн» в європейському мистецтві. Творчість А.Гауді, А.Мухи, Г.Клімта.
- 48.Портретний живопис Англії 18 ст.
- 49.Постмодернізм. Художні особливості, представники.
- 50.Романтизм в живописі Франції 1 половини 19 ст. Творчість Т.Жеріко, Е.Делакруа.
- 51.Романтизм в образотворчому мистецтві Німеччини 1 половини 19 ст. Ф.О.Рунге.
- 52.Скульптура Франції кінця 19 – початку 20 ст. О.Роден.
- 53.Собор Св. Софії в Києві. Архітектура, мозаїка, фрески.
- 54.Сюрреалізм в європейському мистецтві середини 20 ст. С.Далі.
- 55.Українське мистецтво доби Відродження. Архітектура. Скульптура.
- 56.Українське мистецтво доби Відродження. Монументальний живопис. Ікона.
- 57.Французький живопис початку 18 ст. (А.Ватто, Ф.Буше).

- 58.Французький живопис середини 18 ст. (Ж.Б.Шарден).
 59.Творчість Пабло Пікассо. Художні напрями та основні твори.
 60.Характерні особливості живопису Голландії 17 ст. Головні жанри. Представники.
 61.Характерні особливості живопису Іспанії 17 ст. Творчість Д.Веласкеса.
 62.Характерні особливості живопису Франції 17 ст. Творчість Н.Пуссена.
 63.Характерні особливості розвитку живопису Фландрії 17 ст. Творчість П.П.Рубенса.
 64.Мистецтво Месопотамії.
 65.Творчість М.Бойчука та його школа. Бойчукісти (1 половина 20 ст.).

«0» варіант екзаменаційного питання з тесту

Ідеал якого стилю минулого відродив Ренесанс?

- А. Єгипту
- В. античності
- С. Візантії

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Самостійна робота №1	5
2	Самостійна робота №2	5
3	Самостійна робота №3	5
4	Самостійна робота №4	5
5	Самостійна робота №5	5
6	Самостійна робота №6	5
7	Самостійна робота №7	5
8	Самостійна робота №8	5
9	Самостійна робота №9	5
10	Самостійна робота №10	5
11	Самостійна робота №11	5
12	Самостійна робота №12	5
13	Іспит	40
	Всього	100

6.1. Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання самостійних завдань здобувача вищої освіти є:

- самостійність виконання завдання;
- правильність, точність, оптимальність реалізації поставленого завдання;
- завершеність завдання;
- вміння захищати результати виконаного завдання.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу на високому науково-дослідницькому рівні із дотриманням всіх вимог щодо її оформлення. Виявляє глибокі знання з опанованого матеріалу, демонструє навички з мистецтвознавчого аналізу. Здобувач вищої освіти переконливо захищає результати представленої роботи. Відповідає на додаткові запитання, наводить аргументи на підтвердження власних думок, у відповідях відображає чітке знання спеціальних термінів, відповідних тлумачень, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу на доброму науково-дослідницькому рівні із дотриманням вимог щодо її оформлення, але із деякими неточностями. Здобувач вищої освіти переконливо захищає результати представленої роботи. Відповідає на додаткові запитання, проте з незначною кількістю помилок, не має достатньої аргументованої думки, висновки неповні.
3 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу на достатньому науково-дослідницькому рівні, проте із значною кількістю недоліків і помилок щодо її оформлення. Здобувач вищої освіти володіє матеріалом і частково відповідає на додаткові питання, але наявні неточні формулювання у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики, відповіді неповні, не містять усіх необхідних відомостей про предмет запитання. Здобувач вищої освіти непереконливо захищає результати представленої роботи, не може зробити аргументовані висновки.
2 бали	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який виконав самостійну роботу на недостатньому науково-дослідницькому рівні, із значною кількістю недоліків і помилок щодо її оформлення. Здобувач вищої освіти непереконливо захищає результати представленої роботи. Відповіді на питання свідчать про наявність значних прогалин у знаннях, їх поверховість.
1 бал	Самостійну роботу виконано із повною відсутністю науково-дослідницької складової, оформлення не відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти показує істотне нерозуміння проблеми, незнання навчального матеріалу. Обсяг роботи недостатній. Здобувач вищої освіти не здатен захистити результати представленої роботи. Відповіді на поставлені питання є неправильними, допущено грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань чи їх безсистемність та поверховість.
0 балів	Здобувач вищої освіти не виконав завдання самостійної роботи.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Основні:

1. Білозуб Л. М. Історія мистецтв : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Дизайн» освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» / Л. М. Білозуб. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019. – 148 с.
2. Вишеславський Г. Contemporary art України – від андеграунду до мейнстріму / Г. А. Вишеславський ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. – Київ : ІПСМ НАМ України, 2020. – 256 с.: іл.
3. Годж С. Коротка історія мистецтва / С. Годж ; пер. з англ. П. Мигалія. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2024. – 224 с.
4. Гомбріх Е. Х. Оповідь про мистецтво / Е. Х. Гомбріх ; пер. з англ. А. Накорчевського. – Київ : ArtHuss, 2024. – 664 с.
5. Горбачов Д. Лицарі голодного ренесансу / Д. Горбачов ; упоряд. О. Сінченко. – Київ : Дух і Літера, 2020. – 376 с.
6. Історія мистецтва : конспект лекцій / укладач С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 70 с.
7. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Укладач: к.і.н. О. Демідко. – Київ : Видавництво К-Ліра, 2021. – 182 с.
8. Історія українського мистецтва : у 5 т. / голов. ред. Г. Скрипник. – Київ : Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006 – 2011.
9. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України XX – початку XXI століття / А. Ложкіна. – Київ : ArtHuss, 2019. – 544 с.
10. Навчальний посібник із дисципліни «Історія мистецтв» (частина І) для студентів І курсу за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання. – Полтава : ПолтНТУ, 2015. – 151 с. Укладачі : Трегубов К. Ю., канд. арх., ст. викладач; Макуха О. В., ст. викладач.
11. Передерій І. Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І. Г. Передерій, О. В. Тєвікова, А. В. Нарадько; за ред. І. Г. Передерій. – Полтава : ПолтНТУ, 2015. – 274 с.
12. Скляренко Г. Я. Українські художники: з відлиги до Незалежності. У 2-х книгах. / Г. Я. Скляренко. – Київ : Huss, 2018–2020.
13. Смирна Л. В. Століття нонконформізму в українському візуальному мистецтві: монографія / Л. В. Смирна. – Київ : Фенікс, 2017. – 480 с.: іл.
14. Соловйова Ю. О. Українське мистецтво в історичному вимірі. Навчально-методичний посібник / Ю. О. Соловйова, О. А. Мкртічян. – Харків : Точка, 2017. – 89 с.
15. Фартінг С. Історія мистецтва / С. Фартінг ; пер. з англ. А. Пітик, К. Грицайчук, Ю. Єфремов, Ю. Сироїд. – Х : Віват, 2019. – 576 с.
16. Філевська Т. Казамир Малевич. Київський аспект / Т. Філевська. – Київ : Родовід, 2019. – 336 с.
17. Чепелик В. В. Бесіди про українську архітектуру / В. В. Чепелик / за заг. ред. А. О. Пучкова ; редкол. : З. В. Мойсеєнко-Чепелик, А. О. Пучков, О. В. Чепелик ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. – К. : Фенікс, 2013. – 224 с.

18. Шевнюк О. Л. Історія мистецтв: навч. посіб. / О. Л. Шевнюк. – Київ : Освіта України, 2015. – 452 с.

7.2. Додаткові:

1. Білан М. С. Український стрій / М. С. Білан, Г. Г. Стельмахук. – Львів : Апріорі, 2011. – 316 с.
2. Врочинська Г. Українські народні жіночі прикраси ХІХ – початку ХХ століть : у 2-х ч. / Г. Врочинська. – К. : Родовід, 2015. – Ч. 1. – 106 с., іл.
3. Врочинська Г. Українські народні жіночі прикраси ХІХ – початку ХХ століть : у 2-х ч. / Г. Врочинська. – К. : Родовід, 2015. – Ч. 2. – 106 с., іл.
4. Миколаївський обласний краєзнавчий музей “Старофлотські казарми” / І. М. Піскурьова, Г. Д. Саказли, Г. К. Веденеєва, О. М. Деркач, Н. М. Гаркуша, Н. М. Будіченко, С. В. Романенко, О. В. Пономарьова, С. Є. Піскурьов, І. І. Александренко; А. Кокошко (головн. ред.). – Миколаїв : Видавництво Ірини Гудим, 2013. – 144 с., іл.
5. Одробінський Ю. Вплив українського концептуального мистецтва на розвиток сучасного дизайну / Ю. Одробінський, О. Тригуб // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії : зб. наук. праць / [редкол. Г. Скрипник] ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2017. – Вип. 17. – С. 93-99.
6. Тканко З. О. Мода в Україні ХХ століття / З. О. Тканко. – Львів : Артос, 2015. – 236 с.
7. Тригуб О. Концепція декоративності болгарських сорочок на Півдні України (ХІХ–початок ХХ століття) / Олена Тригуб // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство / [за ред. О. С. Смоляка]. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2017. – №1 (вип. 36). – С. 269-276.
8. Тригуб О. Л. Художні образи творчості Тетяни Яблонської (до 100-річчя з дня народження Героя України, народного художника Т. Яблонської) / О. Л. Тригуб // Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні : зб. тез доповідей ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. – Миколаїв : МФ КНУКіМ, 2017. – Ч. 1. – С. 161-165.
9. Тригуб О. Л. Художні особливості жіночого одягового комплексу болгар на Півдні України ХІХ – початку ХХ ст. / О. Л. Тригуб // Молодий вчений: науковий журнал. – Херсон : Гельветика, 2017. – №2 (42) лютий. – С. 102-109.
10. Український художній авангард: маніфести, публіцистика, бесіди, спогади, листи / Упоряд. Д. Горбачов. Київ : Дух і Літера, 2021. – 640 с.

7.3. Інформаційні ресурси:

1. Австрійська галерея Бельведер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/partner/belvedere>
2. Британський музей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.britishmuseum.org/collection>
3. Версаль. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/partner/palace-of-versailles>

4. Віртуальні тури Україною [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://discover.ua/virtual-tours>
5. Галерея Уффіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/partner/uffizi-gallery> ; <https://www.uffizi.it/mostre-virtuali>
6. Лондонська Національна галерея [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/partner/the-national-gallery-london>
7. Миколаївський обласний художній музей імені В.В. Верещагіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCHAqsjdMkZZsG86W8EKdFPA>
8. Музеї Ватикану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.museivaticani.va/content/museivaticani/it/collezioni/catalogo-online.html> ; https://www.vatican.va/various/cappelle/sistina_vr/index.html
9. Музей д'Орсе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/partner/musee-dorsay-paris>
10. Музей Лувру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/search?q=Louvre> ; <https://www.louvre.fr/en/visites-en-ligne>
11. Музей Прадо [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.museodelprado.es/en/the-collection/art-works>
12. Національна галерея мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nga.gov/collection.html> ; <https://artsandculture.google.com/partner/national-gallery-of-art-washington-dc>
13. Національна пінаотека Брера [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pinacotecabrera.org/>
14. Національний археологічний музей в Афінах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.namuseum.gr/en/collections/>
15. Палаццо Пітті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://artsandculture.google.com/entity/%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%86%D1%86%D0%BE-%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%82%D0%B8/m044bh6?categoryId=place>
16. Театр-музей Сальвадора Далі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://my.matterport.com/show/?m=K5MKrKcfyRW>